

Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Ročník 88

Číslo 29

20. července 2008

Cena: 6 Kč

OHLÉDNUTÍ ZA OSLAVAMI SVÁTKU MISTRA JANA HUSA

Jak jsme uvedli v minulém čísle našeho časopisu, pozdravil shromáždění v Betlémské kapli i starosta města Kostnice Horst Frank. Jeho pozdrav teď uvádíme v překladu:

„Vážené dámy a vážení pánové, rád bych nejprve srdečně poděkoval jménem města Kostnice patriarchovi Církve československé husitské, doktorovi Tomášovi Buttovi za pozvání ke slavnostní bohoslužbě v kapli Betlémské v Praze. Vážíme si vašeho pozvání a je pro nás velkou ctí, že mohu promluvit na vašem shromáždění.

I u nás v Kostnici se už před lety stalo tradicí, že 6. července vzpomínáme osudu obou reformátorů Jana Husa a Jeronýma Pražského na kostnickém koncilu. Kostnický koncil konaný v letech 1414-1418 je tou nejznámější a nejvýznamnější historickou událostí našeho města. Vedle trýpy a okázalosti středověkého světa, do něhož tato událost patří, jsme ale nezapomněli na stinnou stránku této události. Velký církevní sněm byl současně triumfem i skandálem. Nejenže vyvolal hluboký rozkol církve, ale tím, že odsoudil Jana Husa a jeho druhá Jeronýma Pražského k smrti, udušil tak hluboce se rozvíjející reformní hnutí.

Pokud v dnešní době vzpomínáme obou pražských reformátorů, nejde nám ale přitom pouze o významnou historickou událost, která měla dalekosáhlé následky. Rozbor této dějinné

události nám v dnešní době nabízí aktuální příležitosti, a to k dialogu lidí napříč hranicemi, k propagaci myšlenky tolerance a nakonec i pro náboženské porozumění.

Rádi bychom se dále zabývali a dále rozvíjeli odkaz reformátora Jana Husa a hodnot, jež tvořily základ jeho života a působení. K tomu nám mimo jiné slouží nové německo-české centrum setkávání (Palmenhaus), které jsme otevřeli v loňském roce. Rádi bychom tím navázali na minulost, ale především bychom chtěli pozitivně ovlivnit budoucnost: svoboda, rovnost a tolerance, hodnoty, o které se Jan Hus zasadil, vytvářejí ideální základy pro setkání napříč hranicemi mezi našimi městy, obcemi a občany. Setkávání lidí obou našich zemí se stalo v dnešní době hezkou samozřejmostí. Tato zahraniční setkání vytváří zároveň symbol i silný podnět ve stále více společně rostoucí Evropě. Názorně nám předvádí, že evropská myšlenka je u nás živoucí.

Vážené dámy, vážení pánové, za pár let, v roce 2014 bude Kostnický koncil slavít 600. výročí. Naše město se chystá oslavit toto jubileum způsobem, který odpovídá historické významnosti této události, tak, aby oslava měla celoevropský dosah.

Již dnes bych vás rád na tuto oslavu pozval. Ať je nám minulost připomínkou, ze které rozpoznáme jedinečnou zodpovědnost za současnost i bu-

Bohoslužby se 6. července konaly i na Kozím Hrádku za účasti Českobratrské církve evangelické a Církve bratrské

doucnost našich obcí. Diskutujme o důležitých tématech naší doby a snažme se vytvořit důstojný prostor pro velké evropské setkání. Velmi vám děkuji.“

Ministr kultury Václav Jehlička zaslal naší církvi tento dopis:

„Dámy a pánové, z důvodu pracovních povinností nemohu být bohužel osobně mezi vámi přítomen. Dovolte mi proto, abych vás alespoň touto cestou pozdravil u příležitosti 593. výročí mučednické smrti Mistra Jana Husa.

Skutečnost, že si po více než půl tisíciletí připomínáme jednu z nejvýznamnějších osobností našich dějin, svědčí o nadčasovosti myšlenek, kterými Mistr Jan obohatil nejen Čechy, ale i celý křesťanský svět.

Husovo rozhodnutí přinést pro své přesvědčení i nejvyšší obětí vlastního života je stále motivujícím postojem, který byl v dějinách mnohokrát posi-

lou pro stále se opakující soubor s pragmatismem a lidskou malostí.

Jsem přesvědčen, že mravní odkaz Mistra Jana Husa je stále živý. Hlásit se tedy dnes k Husově památce chápu jako program, který může obrodit naši společnost. Přál bych si, aby náš národ byl nositelem duchovních hodnot, z nichž Mistr Jan čerpal sílu a motivaci k životnímu postoji, který ani po více než pěti stech letech neztratil nic ze své aktuálnosti.“

Zbývá dodat, že v Betlémské kapli se letos vybralo přes 16 tisíc korun, které poslouží naší diakonii.

(red)

500 LET SVATOJAKUBSKÉHO MANDÁTU

"Statečný list šlechtičny" Marty z Boskovic králi Vladislavovi proti dekretu proti Jednotě bratrskou v prosinci 1507 (kterého jsme vzpomněli v Kalendáři Blahoslav 2007) panovníka v jeho prořímské linii nezastavil - ba naopak: vlivem posudků svých rádců se rozhodl proti Bratřím zakročit znovu a ještě ostřeji.

Příležitostí se stal zemský sněm k upevnění práva a správy české země. Byl svolán na Pražský hrad na sv. Jakuba (25. července) 1508. Krále, který už několik let pobýval v Uhrách, na něm zastupovali jeho důvěrníci mnich Jan Filípec, původem z Prostějova, a olomoucký biskup, Slovák Stanislav Turzo, kteří královy požadavky sněmovníkům tlumočili.

Přímý zápis jednání se nezachoval, ale dva královské majestáty o něm, vydané pak 10. srpna v Budíně. Jimi dosavadní nejvyšší pán v českém království kancléř p. Albrecht z Kolovrat přišel o své svrchované postavení a jeho moc přešla na nejvyššího purkrabího p. Zdeňka Lva z Rožmitálu a na zemské soudce. V krajích byli obnoveni hejtmáné a dostali podrobné pokyny pro zajištění bezpečí ve svých oblastech. Zároveň byl zapsán do zemských desek nový královský mandát proti

pikartům, který pokračoval v ostré linii pana Kolovrata a byl míněn zejména na Jednotu bratrskou (i když nebyla titulována). Nařizoval ukončení všech veřejných i tajných pikartských shromáždění a zákaz všech svátostných služeb bratrských kněží. Ti se měli dostavit do Prahy, aby se napravili ve své víře. Byl také zakázán tisk a šíření bratrských spisů - a pokud byly nalezeny, měly být spáleny. Páni a měšťané byli zavazováni, aby dbali na vykonání těchto příkazů s pohrůzkou osobního trestu. A obecný, poddaný lid pikartský měl být důsledně převeden pod kněze církve podobojí nebo římskokatolické, tedy ve smyslu kutnohorského náboženského míru z roku 1485. Protože tyto fary byly obsazeny jen řídce, pánům bylo uloženo zajistit, aby "aspoň jeden kněz obstarával šest i více far." Páni však neviděli žádný prospěch z toho, že by pronásledovali tak pilné a tiché poddané jako byli členové Jednoty.

Nicméně někteří se přece jen zalekli a veřejná shromáždění Bratří zakázali. Mandát (jako zemský zákon) zůstal v platnosti sto let - až do Rudolfova majestátu r. 1609. Ze svého pohledu učinil král Vladislav dost, aby českou zemi upo-

kojil. A protože sněm schválil i budoucího krále, jeho syna, Vladislav s celou rodinou a dvorem přijel hned v zimě 1509 do Prahy, aby tam byl maličký Ludvík korunován.

Radek Hobza

POTŘEBUJI KE SVÉ VÍŘE CÍRKEV?

3

Když se v 25. čísle ČZ objevil článek od M. Šlechtu "Potřebuji pro svou víru církev?", věděla jsem, že nezůstane bez odezvy. A je to jediné dobře, protože z toho je vidět, že se Český zápas čte a že nám není lhostejné, co obsahuje a že dokážeme jeden na druhého reagovat.

Nyní přede mnou leží oba články a pokouším se formulovat svou reakci na ně. Za Šlechtovými slovy nevidím to, že by byl "jedním z rozumných tohoto světa, co činí sebe sama mírou všeho", jak to vyčetl bratr farář Bujna. Za jeho slovy naopak vidím zoufalé hledání společenství lidu Božího, víru, že takové společenství ještě je možné najít. Svědčí o tom jeho slova "stále ještě jsem na cestě, ale většina těch, kdo se prezentují jako profesionální doprovázeči na cestě, jsou z mého cestování na větví." Oním "profesionálním doprovázečem" je pochopitelně i bratr Bujna, protože je farář.

Věřím, že také on je na cestě, ale jenom proto, že je v jiné fázi cesty, nemůže přece Šlechtu stavět do role toho, kdo na ní není. Dokonce se o něm vyjadřuje jako o "panu" Šlechtovi. Což si bratr Bujna nevsíml, že "pan" Šlechta je křesťan, že je tedy bratr? Nejsm si proto jista, že bratr Bujna bratra Šlechtu pochopil, že poznal smysl jeho článku. Překvapuje mě, že hlavní pozornost ve své reakci na Šlechtův článek zaměřil jiným směrem, než jakým bych předpokládala, že by jej kněz zaměřit měl. Nezamyslel se totiž nad tím, co vedlo bratra Šlechtu k citaci ústně rozšiřované americké myšlenky, že "to nejlepší, co vynalezl Bůh, je láska, to nejlepší, co vynalezl ďábel, je náboženství a církevnictví." Církve je sice Kristova, ale plně Kristova je, když ti, co ji tvoří, jednají pod mocí Ducha Kristova. Kdyby se bratru Šlechtovi povedlo najít takové společenství, v němž by

mohl zakusit přítomnost Ducha Kristova, v němž by zažil to, že Kristus vprostřed nás, nemusel by potom hledat ve statistické tabulce nějaké zvláštní místo, aby specifikoval svou víru v Boha. Přiznám se, že jsem se také původně domnívala, že je jaksi automaticky církev zárukou všeho dobrého, čeho by se křesťan měl držet, aby došel do Království Božího. Nyní jsem v takové fázi, že se smutným překvapením konstatuji, že i v církvi se občas vyskytuje lid Boží. Smutek je nad tím slovem občas, protože žádoucí je, abych mohla použít slovo vždy. A tak dovedu pochopit bratra Šlechtu, ale zároveň s bratrem Bujnou mohu vyznat, že i já v církvi věřím v Boha. A modlím se za to, aby to mohl jednou vyznat i bratr Šlechta. Ale nezávisí to výhradně jenom na něm a jeho úsilí, on se snaží, jak nejlépe může. Snažit se musí také církev.

Květuše Červená

Letní zamyšlení aneb Kterak jsme s panem Jiřím natírali pařez jako zajíce

Pan Jiří je plachý starší člověk, plný jakéhosi moudrého smutku, plný zkušeností a pocitů dávno minulých. A my dva jsme se potkali ve stejném městě, stejných lázních a stejném domě.

„Pane Jiří, není to tam v té trávě zajíc? Vůbec se nehýbe. Myslíte? Stačí zavolat, anebo ho vyplašit, uteče.“

A tak jsme několikrát denně chodili kolem starého pařezu, který se v dálce zdál být zajícem.

Po několika dnech vzal pan Jiří do rukou barvu se štětcem.

„At' je ho vidět, jako triangulační bod, a vůbec, at' se neztratí.“

Tak jsme jej natřeli světle žlutou barvou.

„Pohleďte, jak krásně září,“ pravil pan Jiří.

A od té doby si nezařazují a nevnímám věci jako duchovní a neduchovní.

Ten žlutý pařez zajíc mluví sám za sebe. Netřeba slov. Stačí jen svítit.

Léto budiž pochváleno.

Petr Mečkovský

Pohledy Miroslav Matouš

Jiskrou dole
i sluncem nahore
věčná záře se promyká.

Píseň o luně
sbližuje mne
s hudbou nebes.

Pouhá šterbina
stačí paprsku
k pruniku tmou.

Smyslem světla
jsou světlušky,
nikoli sopky.

Polední blankyt
ukrývá baldachýnem
zásvity noci.

Rodnou matku vodu
mají páry
i ledovce.

Ve dne je nebe
tak vysoké
a za noci tolik hluboké...

Modravým zákmitem
přistála sýkorka na mých prstech
pro jádro na dlani.

Hvězdy
jsou vbody po jehle,
utkavší nebesa.

Jaký důvod má třešň
blažit mne ovocem,
když k množení stačí pecky?

Nebe se dívá
zornicemi hvězd
a země zřetelnicemi květů.

S obdivem vzhlžím
k hejnu holubů,
kde křídlem o křídlo nikdo nezavadí.

Z kazatelského plánu

10. NEDĚLE PO SVÁTCÍCH SVATODUŠNÍCH

Co chcete, abych pro vás učinil? Pane, at' se otevrou naše oči.

Mt 20,32n

První čtení: Iz 43,25
Druhé čtení: Iz 29,15-19
Evangelium: Mt 20,29-33
K obětování: Ž 103,13
K požehnání: Ž 121,2

PŘEČTĚTE SI V BIBLI

Nашe církve náležejí k reformačním církvím, které mají za základ zbožnosti Písmo svaté. Ale v některých našich náboženských obcích se bohužel nekonají biblické hodiny.

Proto postupně předložíme několik programů pro ty věřící, kteří se doma sami chtějí sblížit s Bibli. Věříme, že tato četba je bude inspirovat k zamyšlení a modlitbě.

(pokračování z minulého čísla)
NOVÁ SMLOUVA – NOVÝ ZÁKON 2

Své dílo považuje Pán Ježíš za novou smlouvu mezi člověkem a Bohem. Zpečetuje ji svou krví, která se prolévá za mnohé na odpuštění hříchů. Vědomě tak Kristus odkazuje na uzavření staré smlouvy, která byla také zpečetěna krví obětí.

Mt 26,26-29; Mk 14,22-25;
L 22,14-20; viz Ex 24,1-8

Všimněme si, že Kristova oběť je určena na odpuštění hříchů, tj. jednorázová záležitost, kterou člověk opustí svou minulost a začne nový život – je už nové stvoření.

2 K 5. kap.; Ga 6,14-15; Ko 3,9-10

Kristova oběť neznamena stálé odpuštění, na které by hříšník mohl spoléhat znova a znova. Nelze opakovat podléhat poskvrnám světa; konec takových je horší než začátek. Petrovo přirovnání o psu a svini.

2 Pt 2,20-22

Služebník Ježíš Kristus je prostředníkem nové smlouvy s Bohem, kterou zpečetil vlastní krví. Srovnání staré a nové smlouvy.

O oběti Ježíše Krista si přečti v našem zpěvníku v písních č. 12, 20, 53, 68, 82, 130, 283, 327. Znají tímto vyznáním: Beránku Boží, spáso má. Kriste, jenž jsi smrt podstoupil, abys hříšný lid vykoupil. Pojď, kdo jsi koli, jest

blízko Pán, on za nás všechny v oběť byl dán.

Žd 8.-10. kap.; 2 K 3,4-6; 1 Pt 3,18

SOCIÁLNÍ SPRÁVEDLNOST

Sociální spravedlnost v Izraeli měla být podle Mojžíšova zákona napodobením Hospodina, který miluje všechny lidi bez rozdílu – Izraelce, hosty, příchozí, cizozemce.

Dt 10,17-19

Nebudeš utiskovat nádeníka, zchudlého a potřebného, aby nevolal proti tobě k Hospodinu, aby na tobě nebyl hřích.

Dt 24,14-22

Hosté mají mít stejná práva jako domorodci.

Ex 23,6-9; Lv 19,33-37; 24,22

Hosty, vdovy a sirotky nebudeš utlačovat, vůči zchudlým se nebudeš chovat jako lichvář.

Ex 22,20(21)-26(27)

Neodmítej pomoc potřebným. Kdo dal ze svého chleba potřebným, bude požehnan.

Př 22,9,22

Měj otevřenou dlaň k chudému.

Sírachovec 7,32-36

Jób měl čisté svědomí; vyznával, že pomáhá všem.

Jb 29,11-25

Základní příkaz: Budeš milovat Hospodina, svého Boha, celým svým srdcem, celou duší a celou silou. Budeš milovat svého bližního jako sebe samého.

Dt 6,5; Lv 19,18; Mt 22,34-40

Proroci ukazují, jak se má projevovat pravá láska k Bohu a k bližnímu: lámat chléb hladovému, přijímat ty, kdo jsou bez přístřeší, obléknout nahého, nikoho neutiskovat, nezamýšlet proti bratru nic zlého, prokazovat milosrdenství.

Iz 58,6-12; Jr 7,1-11; 22,1-3;
Ex 18,5-9; Za 7,8-10

Blahoslavenství Pána Ježíše: Blaze vám, chudým, blaze vám, kdo nyní hladovíte, blaze vám, kdo nyní pláčete. Běda bohatým, běda nasyceným, běda těm, kdo se teď smějí. Výhled k budoucnosti – trpící budou mít hojnou odměnu v nebi.

L 6,20-26

Pán Ježíš přišel na svět, aby zvěstoval chudým evangelium, uzdravil ty, kdo mají zraněné srdce, slepým vrátil zrak a propustil zdeptané na svobodu.

L 4,16-30

Podle apoštola Pavla máme nasycit i nepřítel, zahanbit ho a přivést k lítosti.

Ř 12,20

Texty vybrala: Jiřina Kubíková
(pokračování příště)

Nad Písmem

AŽ PÁN OTEVŘE NAŠE OČI...

Mt 20,29–33

Představte si klasičtější situaci. Posadí-li se ke stolu, na kterém je položený list bílého papíru, proti sobě dva lidé a jeden z nich na něj napíše číslo 8, jde z pohledu obou o číslo stejné hodnoty. Totéž platí, pokud jeden napíše číslo 0. Z obou stran je oba vidí stejně.

Jiná situace nastane, napíše-li jeden z nich číslo 9. V tu chvíli je ten druhý vidí jako číslo o třetinu menší. Jde o úhel pohledu.

Proto vidí jinak hromadu uhlí prodejce paliva, horník a jinak ekolog. Jinak vidí kaluž vody na chodníku dospělý muž, maminka a jinak ji vidí malý chlapec.

Rozdílné pohledy jsou statisticky nejčastějším úvodem k dohadům, sporům, hádkám, ba i válkám. V politice, sportu, etice, náboženství i v rodině, manželském životě.

Klíčovými slovy v úryvku z výše citovaného Matoušova evangelia jsou: smysly + mozek + srdce.

Kristus jimi doplňuje úhel pohledu ještě o trojí rovinnou vidění.

Hledí-li naše oko na nějakou událost, je schopno pojmenovat její tvar, podobu nebo barvu, není tedy ničím víc než kamerou.

Hledíme-li na stejnou událost rozumem, měli bychom hledat více než jen pojmenování tvarů nebo barev. Měli bychom vidět a pojmenovat souvislosti.

A hledíme-li na stejnou událost srd-

cem, měli bychom hledat ještě něco navíc než v předchozích dvou aspektech. Hledat pojmenování Boží výzvy v mé vlastní odpovědnosti za vidění. Často se lidé nad dnešním evangeliem zastaví a uvážnou nad otázkou: „Jak Pán Ježíš uzdravoval, jak to dělal?“ Nevím. Ale vím: „PROČ SLEPCE UZDRAVOVAL!“ Izajáš (29,18) nám napovídá: „I uslyší v onen den hluchá slova knihy a oči slepých prohlédnou z temnoty a ze tmy.“ Každé ráno, v rozmanitých momentech života, kéž nám v prolínajících úhlech pohledu, zejména když chceme řešit mnohé na sílu, zůstává: „Pane, at' se otevrou naše oči“ (Matouš 20,33b). To není rezignace, ale pevné počítání s Pánem v každodennosti života. Žijeme v době, kdy člověk obsáhne mnohé ve světě a ví i zná. Nerozumí však často sám sobě.

Ježíšův odkaz na text z proroka Izajáše ukazuje nutnost spojení všech tří lidských orgánů. Protože jen v jejich symbióze jsme schopni vidět svět i sebe celistvě a neutopit se v slepé bezbřehosti dneška. Vidění se mně mnohdy dostává i skrze toho, kdo je vedle mne, i přesto, že mi není zrovna sympatický nebo povídá i nepřijemné věci. Pojdme tedy vyznat vírou těch, jež se Ježíš „dotkl jejich očí, a hned prohlédli, a šli za ním“ (Matouš 20, 34b). Věříme v Boha jednoho... Amen.

Martin Kopecký

**Začíná mi docházet,
že trpím závislostí
na věcech všedních.
Pane, otevři moje oči a uši
k vidění a slyšení věcí
nevšedních.
Vím, že svět i život v něm
jsou složitější, než se zdá,
a já si je tak často
zjednodušuji.
Asi proto, abych je snáze
pochopil.
Pane, otevři můj rozum
k chápání jevů složitých.
Dokonce jsem došel k tomu,
a to je u mne veliký pokrok,
že existují nejen hodnoty
těla a mysli,
ale také ducha.
Pane, otevři moje cítění
k prožití dějů duchovních.
Nemám veliké
matematické schopnosti.
Pane, přesto prosím,
dej mi pochopit,
že oči a uši jsou
orgánem párovým,
mozek a srdce nikoli.
A přidej nadto i vědomí,
že stejně je tomu
s mým jazykem.
Amen.**

SMETANOVA LITOMYŠL – SMUTNÉ VÝROČÍ

Prvofarář naší milé náboženské obce, bratr Jaromír Metyš, mě v r. 1936 pokřtil. Téměř každou neděli jsme docházeli z Benátek u Litomyšle do sboru v Litomyšli. Učil nás náboženství. V našem sboru, o který se s láskou starám, se přičinil o ekumenické bratrství nekatolíků i římských katolíků již v dávných letech. Tehdy se o ekumeně ještě nemluvalo. Pro ostatní náboženské obce v okolí se tato situace stala spíše obdivuhodným vzorem soužití křesťanů. Jako dirigent litomyšlské filharmonie nacvičoval sbormistr Vlastimil mimo jiné Rybovu Vánoční mši. Na Štědrý den vždy u nás ve 22 h a o půlnoci v katolickém kostele. V orchestru i ve sboru byli katolíci i nekatolíci.

Bratr farář se nikdy netajil velikým obdivem a úctou k našemu rodák Bedřichu Smetanovi. V archivních dokumentech ze života Jaromíra Metyše jsem vyčetl, že již v den svatební se J. Metyš světil novomanželce o svém "zasvěcení" panu Smetanovi. V Litomyšli Metyš nacvičoval několik jeho oper i koncertů. Po druhé světové válce se mu podařilo spoluzaložit hudební festival Smetanova Litomyšl. Vrcholem všeho byl koncert v roce 1954. Tisíc pěvců, které řídil Metyš! Koncert byl uveden v přírodním amfiteátru

místního zámku. Bylo to úžasné. Prožívali jsme tyto chvíle s obdivem i nadšením. Zvláště, když na dirigentském stupni stál náš drahý farář!

Později byla zásluha br. Metyše o Smetanovu Litomyšl stále více zastiňována zpolitizovanou skutečností, že festival založil jen dr. Nejedlý. Metyšem byl osloven a z pozice ministra školství pomohl, to ano. Dovolují si použít myšlenky z nové knihy o historii festivalu Smetanova Litomyšl historika Jindřicha Lněničky – cituji: „Když se podíváme na počátky festivalu, o jeho vznik se zřejmě nejvíce zasloužil farář Metyš z Litomyšle. V létě 1948 se se v místě posledního působení Smetany v Jabkenicích konalo představení Dvě vdovy, provedené ND Praha. Po představení navrhl Metyš dr. Nejedlému, aby se tato opera konala příští rok v Litomyšli. To se uskutečnilo a tak vznikl festival.“ To jsou tedy slova satisfakce, která nás potěšila.

V roce 1958 jsem se vrátil z vojny a bratr Metyš již v našem sboru nebyl. Musel odejít do Moravské Třebové. Nezatpkl, působil dál v této náboženské obci. My jsme na něho nikdy nezapomněli. Letos to je tedy 50 roků, co odtud odešel. Po dohodě s ředitelem Smetanovy Lito-

myšle ohlásila naše rada starších na den 22. června 2008 slavnostní bohoslužbu a veřejný akt před sborem, u pamětní desky Jaromíra Metyše. Sbor byl naplněn do posledního místa. Přijeli i další členové z okolí. Milou návštěvou byl emeritní patriarcha a náš rodák Josef Špak. Jak ve svém kázání, tak i v projevu před sborem se světil, co pro něho Jaromír Metyš znamenal. Přivedl ho k víře, lásce k církvi i k hudbě. Bratr Špak byl totiž i členem orchestru, který Metyš řídil.

Po ukončení bohoslužeb se sešlo před naším sborem mnoho ctitelů odkazu Jaromíra Metyše i téměř všichni představitelé města v čele se starostou Korytsem. Slavnostní promluvu měl ředitel festivalu Smetanova Litomyšl pan Pikna, sestra farářka Říhová vyzdvihla duchovní odkaz oslavence. Bratr Špak veřejně zdůraznil, abychom na tak věrné předky nezapomínali! Slavnostní akt byl doplněn žestovými fanfárami pod vedením Jaroslava Jiráčka z Brna – našeho rodáka.

Byl to požeňnaný den, začleněný do bohatého programu jubilejního ročníku Smetanovy Litomyšle. Byli a jsme šťastni i vděčni za to, jaké předky nám Pán Bůh poslal. Děkuje a nezapomínáme!

Jaroslav Jiráček, NO Litomyšl

Bratr Josef Špak se sestrou Věrou Říhovou v Litomyšli

Před 175 lety se narodil G. Pflieger

Gustav Pflieger Moravský se narodil v rodině lesníka a dětství trávil na různých místech rodné Moravy až do svých deseti let. Roku 1843 mu zemřel otec a matka s dětmi (Gustav byl nejmladší) se přestěhovala do Prahy. V Praze začal chodit do německé školy, ale už dva roky nato vstoupil do malostranského gymnázia. Tady propukla jeho plicní choroba, která ho sužovala nejen po dobu studia (musel ho dokonce přerušit), ale až do předčasné smrti. Po absolvování gymnázia a krátkém léčebném pobytu na venkově nastoupil v roce 1854 u České spořitelny v Praze. Nemilovaná role úředníka mu rovněž zůstala - vzdor krátkému působení v roli dramaturga a poté žurnalisty a editora - až do hořkého konce. Až na zhoubnou nemoc zdánlivě nevzrušivá životní kariéra mnoho nevyovídá o bohatém vnitřním životě tohoto citlivého umělce. K tělesnému utrpení a nenaplněné lásce přistupovaly pocity beznaděje a rozervanosti, prohlubované jak četbou romantiků, tak dusnou atmosférou doby i počátečním neúspěchem jeho tvorby. Není divu, že mladý Gustav uvažoval i o dobrovolném odchodu ze života.

Gustav Pflieger debutoval roku 1857 lyrickou sbírkou Dumky, když už čtyři roky předtím uveřejnil Krasořečník jeho překlad básně V. Huga a poté Lumír první vlastní verše. Sbíрка nezbudila větší pozornost a Moravské noviny ji dokonce odsoudily. Právě proto přijal Gustav Pflieger v další sbírce Cypřiše (1862) přízvisko Moravský, aby podtrhl svůj vztah k rodnému kraji, kterému vděčil za své národní uvědomění. Druhá sbírka se však od první příliš neliší - spojuje je především sentimentální motiv nenaplněné lásky. Ten překročil ve veršovaném románu Pan Vyšinský. Básník se inspiroval díly Puškina a Lermontova a trýzně "zbytečného člověka" pojal s ironickým odstupem.

Větší úspěch měla dramata Pfliegera-Moravského, nikoliv však historická, na nichž si sám zakládal, ale především veselohry, zejména aktovka Telegram (1866). Také na románové tvorbě byl patrný jako na celém díle určitý chvat, způsobený obavou z postupující nemoci, a schematicnost. Po Ztraceném životě (1862), pojednávajícím o J. V. Fričovi, následuje sociální román Z malého světa (1864) o stávce a bojích textiláků v dobách předbřeznových. Ovšem sama románová zápleтка s pohozeným hraběcím synkem, který se stává uvědomělým českým dělníkem, je značně přitažená za vlasy. V Paní fabrikantové (1867) řeší tehdy palčivou otázku citového vzplanutí a nemožnosti rozluky manželství, ale neopomene zároveň dávat rady jak české šlechtě, tak podnikatelům. Vzdor těmto omezením patří vedle K. Sabiny k zakladatelům českého sociálního románu. V díle Královna noci (1867), jež byla - jak se sám vyjádřil - písní labutí, dosáhl spojením intimní zpovědi s horoucím vlastenectvím vrcholu své básnické tvorby.

(red)

kého. Tento večer je mimo jiné i pozoruhodnou schůzkou českých vlastenců. Následuje řada koncertů před četnými posluchači, mezi nimiž nechybí významné osobnosti. Kritika je víc než příznivá a vyjadřuje se v superlativech. Ke slavnému koncertu z 21. ledna roku 1824 se sjíždí výkvět české vlastenecké společnosti.

Slavík udivuje svou hrou i svými skladbami, nadšené obecenstvo jej znovu a znovu po koncertě vyvolává, Palacký s ním hovoří a jedná jako se

svým nejdůvěrnějším přítelem, oslovuje jej "náš Slavík" a mladý houslista cítí, že jeho umění má cíl, který je ku prospěchu vlasti. Ještě se staví v Teplicích, kde koncertuje před pruským králem Bedřichem Vilémem, pak následují Karlovy Vary, to se však již loučí s domovem a odjíždí do Vídně.

K památce 155. výročí úmrtí Josefa Slavíka podle vzácných materiálů sestavila Miroslava Slancová

(dokončení příště)

JOSEF SLAVÍK – ČESKÝ PAGANINI

Na vyšehradském hřbitově nedaleko Slavína, poblíž hrobu Karla Hynka Máchy, tyčí se kamenný náhrobek, který nese ve své koruně lyru zahalenou smutečným flórem. Pod ním spí svůj věčný sen jeden z těch, kteří se natrvalo zapsali mezi velikány naší houslové hry - Josef Slavík.

Narodil se dne 26. března 1806 v Jincích v berounském kraji jako prvorozený syn učitele Antonína Slavíka a Barbory, rozené Krásové. Antonín

Slavík, sám znamenitý hudebník, záhy zpozoroval u svého synka zálibu v hudbě i pozornost, s jakou dítě hudbu vnímá. Vkládá mu proto již ve čtyřech letech do rukou housličky a začíná ho učit hrát. Netrvá dlouho a malý Slavík usedá mezi členy hudebního kroužku v domácnosti revidenta a sekretáře hraběte Vrbny, Josefa Láboru, a to hned k partu prvních houslí. Jeho hra je vskutku taková, že je rovnocenným hráčem kvarteta již zkuš-

ných, dospělých muzikantů a ještě je předstihuje. Zázračnému chlapci se stává mecenášem majitel panství, hrabě Rudolf Vrbna, který mu umožní získat vyšší hudební vzdělání. Ředitel pražské konzervatoře Diviš Webr přijímá Slavíka nedůvěřivě, klade proto na pult jednu z nejtěžších etud francouzského skladatele Rodolpha Kreutzera. Mladý houslista ji zahraje tak, že je zařazen přímo do II. ročníku s odůvodněním, že nemá cenu mařit čas přehráváním stupnic a cvičením základů houslové hry.

Na podzim roku 1816 tedy začíná studovat konzervatoř ve třídě Bedřicha Viléma Pixise, absolventa tehdy slavné houslové školy v německém Mannheimu. Ústav absolvuje roku 1823. Za svou píli a vynikající výsledky ve studiu získává od svého mecenáše již během studia velmi vzácný nástroj - housle "guarnerky", vyrobené v dílnách slavné italské houslařské rodiny Guarmeriů. Na konzervatoři začíná také sám komponovat. V této době vzniká mimo jiné i jeho 1. koncert fis moll, který udivuje svou mimořádnou technickou obtížností (sám Slavík však tuto skladbu o několik let později bravurně zahraje na svém koncertu), a "Grand potpourri" (velká směs) pro housle s doprovodem orchestru, věnovaná šlechtěnému podporovateli.

V závěru studií na konzervatoři má Josef Slavík na svém kontě řadu úspěšných hudebních vystoupení. Po absolvování konzervatoře zasedá k prvním houslím orchestru Stavovského divadla. Hned po prázdninách uspořádá v Hořovicích koncert s velkým úspěchem.

Roku 1823 také vystupuje na oslavním večeru k počtu Františka Palac-

V BRATISLAVE VLÁDNE LETO

Nie každého vylákajú horúce slnečné dni do prírody, k vode, alebo do chládku hustých dubových, či ihličnatých lesov, kde sa v čaru ticha a pokoja dá v chládkovom prítomí ovísnuť konárov niekedy až k zemi, dobre si oddýchnuť. Nebodaj si aj kdesi v kríčku pospať, keď je to už v tých našich rozhorúčených činžiakoch na nevydržanie. My patríme k tým, ktorých do rozpálených ulíc vyláka túžba ísť sa pomodliť do nášho svätostánku. Vypočúť si kázne plné slov inšpirujúcich nás všetkých na hlboké zamyslenie. A to nielen nad sebou... Pomodliť sa a vzájomne sa aj potešiť, že sme sa na tomto posvätnom mieste opäť zišli.

Takto bolo aj 1. 6., keď našu NO navštívili ThDr. David Tonzar, pražský biskup a Mgr. Hana Tonzarová, tajomníčka pre ekumenu ÚÚR ČCŠH.

Z kázne br. biskupa Tonzara sme sa okrem iného dozvedeli, že je o nás dobre informovaný, čomu sme sa veľmi potešili. Rovnako aj o našej každodennej téme, o obnove, budovaní vlastného zborového domu, chrámu. Prítom neobišiel ani skutočnosť, že napriek tomu, že nemáme svoj chrám – svoj "cirkevný domov", naša NO sa slubne rozrastá. Tak isto pútavé myšlienky vyriešujú sestrou farárkou Hanou Tonzarovou, ako aj jej krásny lyrický soprán sa rozliehal nielen v našom kostolíčku a v našich srdciach, ale pri dokorán otvorených oknách po celej Konventnej ulici – aj ďalej. Bohoslužba nesúca sa v tradičnom duchu, kázne spolu s modlitbami nás upevňovali v presvedčení v čistej viere v Pána Boha.

A že to s tou našou „témou dňa" myslíme naozaj vážne, dokázalo aj obsažné rokovanie na schôdzi diecéznej rady dňa 29. 6. Reč bola najmä o stavebných prácach. Nedalo sa vyhnúť ani takej háklivej debate, akou sú peniaze...

Brat biskup Jan Hradil prítomných o všetkom dôsledne informoval a tiež niektoré návrhy, pripomienky rozdiskutoval s ich autormi a ďalšími prítomnými. Zodpovednosť v tomto smere sme si všetci uvedomili, pretože ide o stavbu, budovu nášho cirkevného domova, ktorý budú k našej radosti užítkovávať po nás celé generácie našej cirkevnej rodiny.

Zuzana Betty Hudcová, Bratislava

ZPRÁVY

Letní kurz EYCE

Ekumenická rada evropské mládeže (EYCE) si vás dovoluje pozvat na letní výcvikový kurz se zaměřením na HIV/AIDS jako problém genderu, který proběhne ve dnech 10.-17. srpna v polském Szscyrku.

Kurzy EYCE jsou zaměřeny nejen na mladé křesťany, kteří mají zájem o rozšíření obzorů a navázání cenných kontaktů v zahraničí v oboru, ve kterém se pohybují. Jedinou podmínkou je alespoň střední znalost angličtiny, ale vždy se najde někdo, kdo ochotně pomůže s překladem. Díky podpoře Rady Evropy je také možné získat stipendium a v případě naší země dokonce 90 % na účastnickém poplatku i na cestovním. Je také možné kontaktovat kancelář ERC a požádat o doplacení zbývajících 10 %. Informační dopis a přihlášku, kterou je nutné poslat do 25. července, naleznete na www.cesh.cz, případně kontaktujte sestru Kateřinu Vodičkovou: vodiczkova@cesh.cz, tel: 220 398 114; 724 045 197.

(kv)

Bohoslužby na Kunětické hoře

Na Kunětické hoře u Pardubic se 29. června díky souhlasu správy hradu po letech opět sešlo shromáždění naší církve. Duchovní a zástupci náboženských obcí vikariátu tak navázali na starou husitskou tradici hradu, který postavil po r. 1420 pan Diviš Bořek z Miletínka. Později tu kázal kněz

Ambrož z Hradce Králové a skrýval se tu husitský arcibiskup Jan Rokycana. Při bohoslužbě, kterou vedl br. biskup Štěpán Klásek, je v kázání připomenuteln v návaznosti na dřívější Boží svědky apoštoly Petra a Pavla, Cyrila a Metoděje a M. Jana Husa. Po bohoslužbě nám br. Červinka ukázal hradní kapli a zopakoval stavební vývoj hradu a města Pardubic za jejich pánů v 15. a 16. století. Zájemci pak mohli s dalšími výletníky projít ostatními výstavními prostorami hradu a s radostí po pěkném odpoledni se vrátit do svých sborů.

(rh)

Poděkování

Dne 29. dubna se v zasedací síni karlínského sboru naší církve konala přednáška Mgr. Jana Pomykacze na téma "Izrael". Skoro dvouhodinové vyprávění seznámilo posluchače s místy, kudy chodil a kde kázal Pán Ježíš na své cestě k vykou-

pení. Bylo též promítnuto mnoho obrazového materiálu. Komentář k fotografiím byl úzce spjat s Ježíšovou misí. Podrobné údaje z přednášky byly prokládány novozákonními zvěstmi. Autorovi přednášky ze srdce děkuji.

Anna Marie Chejnovská

Koncerty u sv. Mikuláše

* 21. 7. - 20 h

W. A. Mozart - Requiem

Praga Sinfonietta Orchestra, Vox Pragae Chorus, diriguje: M. Němcová

* 22. 7. - 17 h

Bach, Caccini, Mozart

V. Trojanová - varhany, R. Kyrlová - mezzosoprán, T. Kyrál - lesní roh

* 23. 7. - 14 h

Benefiční koncert

* 23. 7. - 17 h

Vierne, Händel, Mozart

Hana Jonášová - soprán, Bohumír Rabas - varhany

* 24. 7. - 17 h

Bach, Vivaldi, Dvořák

ADAMUS TRIO, J. Adamus - hoboje, J. Adamusová - viola, K. Novotná - cembalo

* 24. 7. - 20 h

Bach, Vivaldi, Mozart

Praga Sinfonietta Orchestra, diriguje: M. Němcová, Y. Škvárová - alt

* 25. 7. - 14 h

Benefiční koncert

* 25. 7. - 17 h

Dvořák, Bach, Vivaldi

Anna Vršinská - mezzosoprán, Marie Šestáková - varhany

* 25. 7. - 20 h

Bach, Vivaldi, Mozart

Praga Sinfonietta Orchestra, diriguje: M. Němcová, Y. Škvárová - alt

* 26. 7. - 17 h

Bach, Händel, Corelli

Josef Popelka - varhany, Vladimír Frank - viola

* 26. 7. - 20 h

Bach, Vivaldi, Mozart,

Corelli

Camerata Pragensis Orchestra, V. Frank, L. Havlák - housle, V. Rejlek - trubka

* 27. 7. - 17 h

Mozart, Beethoven, Bizet

PRAGUE WIND QUINTET

* 27. 7. - 20 h

Bach, Vivaldi, Mozart, Corelli

Camerata Pragensis Orchestra, V. Frank, L. Havlák - housle, V. Rejlek - trubka

KALENDARIUM – ČERVENEC

22. 7. 1843 - Narodil se ve Stamově v Podkrkonoší **Antal Stašek**, vlastním jménem **Antonín Zeman** (+ 9. 10. 1931 v Praze) - spisovatel, původním povoláním advokát.

První prózy (povídky *Švec Matouš*, román *Nedokončený obraz*) ještě nesou výrazně romantické rysy, ale již prozrazují budoucího realistu, který ve svých následujících dílech kriticky vylíčil národnostní a sociální poměry českého venkova v době nástupu a rozmachu dravého kapitalismu (*Blouznivci našich hor*, *O ševci Matoušovi...* ad.).

Od roku 1913 žil Stašek se svým synem Ivanem Olbrachtem v Praze, dál literárně tvořil a podporoval emancipační hnutí českého dělnictva za sociální rovnoprávnost.

23. 7. 1783 - Narodil se ve Vídni **Karel hrabě Chotek** (+ 28. 12. 1868 tamtéž) - prezident zemského gubernia, který mj. působil jako gubernátor v Terstu a v Tyrolsku, dvorní kancléř a předseda studijní dvorské komise ve Vídni. V říjnu 1826 se stal prezidentem zemského gubernia a nejvyšším purkrabím v Čechách. V tomto úřadě projevil mimořádnou iniciativu v úsilí o hospodářský rozvoj země. Jeho zásluhou byly pravidelně pořádány hospodářské výstavy, široce se rozvinula výstavba silnic, pod jeho patronací byla založena Jednota pro povzbuzení průmyslu v Čechách.

Zvláštní pozornost věnoval výstavbě tehdy zanedbané Prahy, kde byly dlážděny ulice a náměstí, zaváděna kanalizace, stavěny nové společenské, zdravotní a charitativní budovy, zakládány veřejné sady aj. Chotek měl porozumění i pro snahy českých vlastenců a přál rozvoji české kultury a jazyka. Patřil k oněm několika českým šlechticům, které Palacký považoval za věrné Čechy. Zároveň však dbal o naprostou věrnost habsburskému domu.

Ve své funkci se cítil více státním úředníkem než hlavou stavovského sněmu, a když čeští stavové, vedeni hrabětem V. Deymem, zahájili počátkem 40. let "boj za svá práva", zasáhla jejich kritika i Chotka. Ten se proto v roce 1843 svého úřadu vzdal a k veřejné činnosti se již nevrátil.

23. 7. 1903 - Zemřel v Záběhově u Labské Týnice **Eduard Weyr** (* 21. 6. 1852 v Praze) - slavný matematik, který působil od roku 1872 jako docent projektivní geometrie na pražské universitě, pak v letech 1881-1901 jako profesor matematiky na technice v Praze. V roce 1902 se stal profesorem na univerzitě.

Je považován za jednoho ze zakladatelů české univerzitní geometrické školy. Pracoval od počátku v Jednotě českých matematiků a fyziků, jejímž byl čestným členem a kde mu také vyšla řada knih, mj. *Projektivní geometrie základních útvarů prvního řádu* (1898). Byl autorem řady významných, byť náročných vysokoškolských učebnic matematiky: *Výklady o matematice* (1891), *Diferenciální počet* (1902).

Věnoval se také teorii algebraických křivek a ploch (*O teorii ploch*, 1891) i kinematické geometrii. V časopise *Jednota* vydal řadu recenzí a referátů zahraničních knih a snažil se, aby tento časopis byl přísně vědecký.

Od roku 1868 napsal celkem 92 publikací. Na závěr svého plodného života byl zahrnován poctami: 1891 se stal řádným členem české Akademie, rok nato Královské české společnosti nauk a roku 1894 obdržel titul dvorního rady.

Patřil spolu se svým bratrem Emilem, matematikem Karlem Vorovkou, meteorologem Františkem Augustinem, fyzikem Bohumilem Kučerou, chemikem B. Braunerem či Vojtěchem Šafaříkem, lékařem Otakarem Kukulou, R. Jedličkou a J. Thomayerem a mnoha dalšími k průkopníkům naší moderní vědy.

25. 7. 1508 - Svatojakubský zemský sněm přijal pověstný svatojakubský mandát namířený proti Jednotě bratrské. Bratrské sbory měly být zavřeny, knihy spáleny a lid hlásící se k Jednotě napraven.

Podobný zákon byl přijat v Olomouci pro Moravu na sv. Bartoloměje. Mandát zůstal nástrojem rekatolizačních opatření až do počátku 17. století, i když bratři nacházeli ochranu u mnohých feudálů a jejich pronásledování bylo povrchní. Mandát nebyl plněn (chyběla moc, která by jeho závěry mohla vykonat). Jako mandát jej vyhlásil Vladislav II. 10. srpna t. r.

25. 7. 1648 - Oddíly generála Königsmarcka pronikly do Prahy (na Malou Stranu a na Hradčany); statečná obrana Pražanů jim zabránila proniknout přes Vltavu do Starého a Nového Města (a to i přes značné posily v dalších měsících).

Švédové však přikročili k bezohlednému rozkrádání kulturních pokladů Prahy. Byla zabavena strahovská a rožmberská knihovna, podstatná část ruřdolfinských sbírek obrazů, soch, porcelánu, koberců, zbraní atd. Tyto cennosti se přepravovaly na speciálních vorech po Vltavě a Labi do Hamburku a poté do Stockholmu. Dodnes nebyly vráceny. Praha vydržela obléhání až do 31. října 1648, kdy přišla zpráva o uzavření míru.

26. 7. 1913 - Vydány byly tzv. anenské patenty, jimiž vyvrcholila krize vnitřních politických poměrů v Čechách: neúspěch vyrovnávacích jednání v roce 1912, potíže zemských financí, německá obstrukce. Vláda těmito výnosy rozpustila český zemský sněm a na jeho místo jmenovala zemskou správní komisi. Tím došlo k suspendování ústavnosti v Čechách a k nastolení poloabsolutismu. Byl to nezdar české politiky, český zemský sněm se již nikdy nesešel.

27. 7. 1833 - Narodil se v Karasejně u Bystřice nad Pernštejnem **Gustav Pfeleger-Moravský** (+ 20. 9. 1875 v Praze) - básník, dramatik, překladatel a romanopisec - viz i str. 3.

(red)

KŘEŠŤANSKÁ TURISTICKÁ AGENTURA MESITES

**již devátý rok nabízí ubytování
v apartmánech u moře v Chorvatsku
za skvělé ceny!**

www.mesites.cz

Využitím našich služeb současně podpoříte misijní práci manželů Dohnalových v Chorvatsku.

Objekty jsou ideální pro rodinnou, sborovou dovolenou i dovolenou studentů a mládeže.

Objednávejte, dokud jsou ještě volné termíny!

info@mesites.czkata.mesites@seznam.cz

GSM +38591 5659536

Skype: katadohnal

inz.

PRO DĚTI A MLÁDEŽ

UZDRAVENÍ SLEPÝCH U JERICHA

Rozhodněte, které z následujících vět odpovídají příběhu z Mt 20,29-33. Pokud jsou pravdivé, vyberte písmenko za "ANO", pokud nejsou správné, volte do tajeňky písmenko uvedené za slůvkem "NE".

Ježíš s učedníky vycházel z Jeruzaléma. ANO (L) NE (Z)

Následoval je velký zástup. ANO (D) NE (A)

U cesty seděli tři slepí muži. ANO (B) NE (R)

Zašeptali: ANO (O) NE (A)

„Smiluj se nad námi, Pane, Synu Josefův!“ ANO (V) NE (V)

Zástup je napomínal, aby mlčeli. ANO (É) NE (L)

Oni poslechli. ANO (K) NE (O)

Ježíš se zastavil a ptal se: „Co chcete, abych pro vás učinil?“ ANO (Č)

Ne (T)

Odpověděli mu: „Pane, ať jsme bohatí.“ ANO (S) NE (I)

Řešení z minulého čísla: Světlo.

Jana Krajčířiková

Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Vydává Ústřední rada Církve československé husitské, Wuchterlova 5, 166 26 Praha 6

Šéfredaktorka: Dr. Helena Bastlová, redakce: Mgr. Jana Krajčířiková, Ivana Kyselová, Mgr. Ervín Kukuczka, Petra Štěpánová, tel.: 220398107, mail: ceskyzapas@cesh.cz

MK ČR E 127 ISSN 0323-1321

Tisk: Grafotechna, Distribuce: A.L.L. production s.r.o., F. V. Veselého 15, 190 00 Praha 9